బావా - మరదలూ

రంగనాధరావుకు అయిదుగురు మేనమామలు. వారి కయిదుగురకు అయిదుగురు కూతుళ్ళు. అయిదుగురు మేనమామలకు అతను ఒకడంటే ఒకడే మేనల్లుడు.

ఇందులో విచిత్రం ఏమీలేదు, కాని అయిదుగురూ అతనికి ఈడయిన పిల్లలే కావటం కొంతవరకు అసామాన్యమైన విషయం. దీన్నికూడా తలదన్నిన విషయమేమిటంటే, అయిదుగురు మేనమామలు "నా పిల్లను చేసుకో" అంటే "నా పిల్లను చేసుకో!" అంటూ ఒకరిమీద ఒకరు పోటీ తగిలారు.

"నన్ను చూస్తే నా మేనమామల కెంత ప్రేమ" అని రంగనాధరావు ఆశ్చర్యపడలేదు. కట్నం తీసుకోకుండా పదెకరాల భూవసతితో, రెండువేల ఖజానాతో, చూడముచ్చటైన అల్లుళ్ళు కావాలన్నప్పుడల్లా దొరుకుతారా ఏమిటి?

త్రిమూర్తిగారికేం చెయ్యటానికీ పాలుబోలేదు. ఒకరా, యిద్దరా? అయిదుగురు బావమరుదులు, కొడుకుపెళ్ళి ఎట్లా ఉన్నా, ముందు బావమరుదుల మర్యాదలు తాత్కాలికంగా తెచ్చి పెట్టుకున్నది – భరించటం దుస్సాధ్యంగా ఉంది. రోజు తిరిగేలోపల ఈ పంచపాండవుల్లో ఎవరో ఒకరు అట్లా మొహం చూపించి "ఏమండో బావగారు! కులాసా? అమ్మాయి కులాసా? అబ్బాయి కులాసా! చాలా రోజులైంది దర్శనంచేసి!" ("కిందటివారమే కాదుట్రా వస్తివి?" అని త్రిమూర్తిగారు!) మళ్ళీ, ఎట్లా వచ్చాడో అట్లా మాయం కావటం జరిగి తీరవలిసిందే.

అక్కడికీ త్రిమూర్తిగారు సామ దాన భేదాలు ప్రయత్నించి చూశాడు. మొదట ఈ వివాహ ప్రస్తావన వచ్చినప్పుడు విషయం వేళాకోళం కిందికి దించి బిగ్గరగా నవ్వేశాడు. ఆ తరవాత ప్రతి బావ మరిదితోను అతని పిల్లకు దివ్యమైన సంబంధాలు తీసుకువస్తానని వాగ్దత్తాలు చెయ్యటం మొదలు పెట్టాడు. అట్లాగూ పని కాకపోతే ఏమిటి చెయ్యటం?

"అబ్బాయి, నీ పిల్లనే చేసుకుందామని ఉంది, చెప్పొద్దూ! అయితే! ఏం? మీ పెద్దవాడు (సందర్భానుసారంగా, రెండోవాడు, మూడోవాడు, నాలుగోవాడు, కడసారివాడు) నీకన్న ముందడిగాడు. వాడూ నువ్వూ కూడ బలుక్కు రండి!" అనటం మొదలుపెట్టాడు త్రిమూర్తిగారు.

ఈ పాచిక పారినట్టే కనపడ్డది.

"ఏంరా, బావ నాకూతుర్ని రంగడికి చేసుకుంటే నువ్వడ్డం తగులు తావుటే?"

"అరే, నా కూతుర్ని చేసుకుంటేనువ్వో? మర్యాదగా విరమిస్తావేం?"

"ఛా! నాకూతుర్నే చేసుకుంటాడు బావ!"

"థూ! నాకూతుర్నే చేసుకుంటాడసలు!"

కాని త్రిమూర్తిగారి మోసం బయటపడ్డది. నాలుగుతలలూ కలిసేటప్పటికి బావగారు దొరికిపోయినాడు.

"ఇట్లా కాదర్రా! మనలో మనకెందుకు పోట్లాట" అందరి పిల్లల్నీ ఒక్కడి కెట్లా ఇస్తాం?"

"అయితే లాటరీ వేద్దాం!" అన్నాడు చిన్నవాడు. వాడు లాటరీల్లో ఎప్పుడూ టిక్కెట్లు కొంటుండేవాడు. వాడికా విషయం బాగా తెలుసు.

"నువ్వు కాస్సేపు నోరు మూస్తావుట్రా, చిన్నవాడా? .... మన మయిదుగురుమూ ఒక బాడీగా వెళ్ళి, 'మా అయిదుగురిలో ఎవరితో వియ్యమందు

తావు? చెప్పు! మాకేమీ కోపంలేదు. యిష్టం వచ్చినవాణ్ణి కోరుకో మిగతా వాళ్ళం విరమిస్తాం!' అని చెప్పేద్దాం, సరా?"

"సరే!"

"అంతేనా?"

"అందరూ ఒప్పుకున్నారా?"

"పెద్దవాడికి జై! లాటరీకి రెడీ!"

ఈ పంచకాన్ని చూసి త్రి...శాస్త్రిగారు నిర్ఘాంతపోయినారు. ఇటువంటి ఘాటయిన ఎత్తు ఏదో వేస్తారు బావమరుదులని ఆయన అనుకుంటూనే ఉన్నాడు. అనుకున్నంతా అయింది.

"అబ్బాయిలూ! దివ్యమైన ఆలోచనే చేశారు. కాని నాకు మీ అందరిమీదా సమానమైన ఆపేక్షేనని మరిచిపోయినారు. అందుచేత నా నోటిమీదిగా నేను చెప్పను."

"అట్లా తప్పించుకుంటే వల్లకాదు!

"ఇది శుద్ధ అన్యాయం!"

"నువ్వు మాకు మళ్ళీ టోపీ వెయ్యాలని చూస్తున్నావు!"

"నాన్సెన్స్! లాటరీలో మా మా అదృష్టాలు పరిశీలించనివ్వవా ఏమిటి నువ్వు?"

"ఇశ్శో! కామోష్! ఏమిటీ సంత? మీ ఎదటనే రంగణ్ణి పిలుస్తాను, మీ పిల్లల్లో ఎవత్తె వాడికిష్టమైతే ఆ పిల్లను చేసుకుంటాను! సరేనా?"

అన్నదమ్ములు ఒకరి మొహాలు ఒకరు చూసుకుని "సరే, రానీ!" అన్నారు.

రంగనాధరావు వచ్చాడు.

"నాయనా, రంగడూ! వీళ్ళ పిల్లల్లో నీకు ఎవర్నిచ్చి పెళ్ళి చెయ్యమన్నావు?" అన్నాడు తండ్రి.

రంగనాధరావు ఒక్కక్షణం ఆలోచించాడు. అందరూ ఊపిరికూడా బిగబట్టి నిశ్శబ్దంగా ఉన్నారు.

"శకుంతల!" అన్నాడు రంగనాధరావు.

"లకీ ఛాన్స్! లాటరీకి జై!" అని కడసారివాడు పెద్ద పెనుబొబ్బపెట్టి కాబోయే అల్లుణ్ణి అమాంతంగా వాటేసుకున్నాడు. మిగిలిన నలుగురు ఒక్కసారి మాట్లాడటంవల్ల త్రిమూర్తికేమీ అర్థం కాలేదు.

"మోసం.... నువ్వు మా....చే... ముగ్గురికీ....ఒరేచి....స్తావుగా....న్ననా.... పోట్లాట .. దూ! డాకా పెట్టా....దుకో!....లనిచూ.... నీ లాటరీ.... నీనవా.... ఇదేవరస.

అంతా కలిసి తన్నూ తన చిన్న బావమరిదినీ బెదిరిస్తున్నారని త్రిమూర్తి గారు అర్థం చేసుకున్నాడు.

రంగనాథరావుకూ, శకుంతలకూ పెళ్ళి స్థిరపడ్డ మరుక్షణం పెద్దవాళ్ళ పిల్లలందరికీ ముహూర్తాలు కూడా పడిపోయినై. కోపం కొద్దీ నాలుగు ముహూర్తాలు కూడా శకుంతల వివాహ ముహూర్తానికి ముందే ఏర్పాటు చేశారు!

శకుంతలను కోరుకోటంలో రంగనాథరావు తొందరపడలేదు. అతనికి మిగిలిన మరదళ్ళందరికన్నా శకుంతలను చూస్తే ఎక్కువ అభిమానం. పందొమ్మిది సంవత్సరాలు పైబడ్డా అతని కింకా శరీరవాంఛ అతని దృష్టిని మసక పరచలేదు. అట్లా జరిగితే అతని మనస్సు అప్పుడప్పుడే అవయవ సమృద్ధి పొందుతున్న జయలక్ష్మి మీదికే పొయ్యేది. అతనికి జయలక్ష్మిలూ విజయలక్ష్మిలూ శకుంతల ముందు ధూపాని కాగేటట్టులేరు. శకుంతలలో తన్ను ఆకర్షించే దేదో ఉంది. అ పిల్లతో ఇంత కాలంనించీ పరిచయమైనా అర్థం కానిదీ అర్థం చేసుకోవలిసిందీ ఏదో ఉంది. శకుంతలను అర్థం చేసుకుంటూ ఒక జీవితం గడపవచ్చును. మిగిలిన వాళ్ళంతా తాటాకు బొమ్మలల్లే దబ్బున పాత బడిపోయినారు. వాళ్ళలో ఆ వింత కలిగించే వస్తువు లేదు.

కనీసం రంగనాథరావు అభిప్రాయం అదీ.

ముందు జరిగింది పెద్దవాడి కూతురు జయలక్ష్మి పెళ్ళి. కమలమ్మ మొగుణ్ణి (అంటే మనం ఎరగని వ్యక్తికాదు త్రిమూర్తిగారు!) పెళ్ళిళ్ళకు పిలవాలా వద్దా అని చర్చించటానికి చతుష్టయం కలిసింది. మొదట పిలవొద్దనే తీర్మానం అయింది కాని అంతకన్న పిలవటమే చెప్పుచ్చుక్కొట్టినట్టుంటుందని నిశ్చయించారు. ఎందుకంటే, ఒకవేళ పిలవకపోతే "నా కొడుక్కు చేసుకోలేదని ఏడుస్తున్నారు" అనుకోట్ట కమలమ్మ మొగుడు. అటువంటి కారణమే చూసుకుని కడసారి వాణ్ణికూడా పిల్చారు.

పెళ్ళి పందిట్లో రంగనాథరావు శకుంతలా కలుసుకున్నప్పుడు బావ మరదల్ని నవ్వుతూ పలకరించాడు. శకుంతల నవ్వుతూ పలికింది. తమ ఇద్దరికీ వివాహం కాబోతున్నదని రంగనాథరావు సంతోషించాడు. కాని అకస్మాత్తుగా శకుంతల కేం దుర్బుద్ధి పుట్టిందో తెలేదు, తన్ను తప్పించుకు తిరగటం మొదలు పెట్టింది. అతను అవకాశం చూసి పలకరించకపోతే కని బొమ్మలు ముడేసి అవతలికి జారుకుంది.

ఇది మొదటిసారి జరిగినప్పుడు రంగనాథరావు ఆశ్చర్యపడ్డాడు. ఒకటి రెండు సార్లయిన తరవాత ఆందోళనపడ్డాడు. తరవాత అతని భావాలు పట్టరాని కోపంగా పరిణమించినై.

ఈ ఆవేదనలో జయలక్ష్మి అతని దగ్గరకొచ్చి "ఏం బావో! నీకు దక్క-కుండా తప్పించుకున్నాను చూశావా!" అంది.

"పోవే. డబ్బా!" అన్నా డతను అణుచుకోలేని ఉద్రేకంతో.

రంగనాథరావుకు ఆలోచించిన కొద్దీ గుబులు జాస్తయింది. ఇది ఇంతే కామాలు! నిజమే! మొగుడు పెళ్ళాలు ఎప్పుడూ విరోధంగా ఉంటారు. ఎంత మందిని చూడటం లేదు? వెధవ నవలల్లో అన్నీ అబద్ధాలు రాస్తారు కాని, జీవితం ఇంతే. తను శకుంతలతో సరిగా మాట్లాడదలుచుకుంటే పెళ్ళి చేసుకోకుండా ఉండి ఉండవలసింది!

ఇప్పుడు మాత్రం ఏం ముంచుకుపోయింది? ఈ పెళ్ళి జరక్కుండా చెయ్యరాదూ తను? లేచిపోతే సరి. నాకీ పెళ్ళి వద్దని అమ్మతో చెబితే?

చెప్పాడు! ఏముందీ? అమ్మ కోప్పడ్డది.

ఆ లేచిపోవటంకూడా ఎట్లాగో జరక్కపోయింది.

అతనికీ శకుంతలకూ జయప్రదంగా వివాహమయింది. ఆత్మహత్య చేసుకుందామన్నంత విరక్తి కలిగిం దతనికి.

గృహ ప్రవేశమయింది. మూడు నిద్దర్లయినై. తిరిగి అతన్ని అత్తవారింటికి తీసికెళ్ళారు.

అక్కడ అతను దాదాపు వారం రోజులున్నాడు. పదహారో రోజు పండగ సమీపిస్తున్నది. శకుంతల చర్య అతనికి అసహ్యంగా ఉంది. ఆ పిల్ల ఇంచు మించుగా మించల్లే ప్రవర్తిస్తున్నది. అట్లా కనపడుతుంది తటుక్కున మరుక్షణం ఎక్కడికో పోతుంది మాయమై. ఈ మెరుపు మెరిసినప్పుడల్లా అతనికి వర్ణించటానికి వీల్లేనంత కోపం, చికాకు, అసహ్యం, దుఃఖం కలుగుతున్నై. ఏం చెయ్యాలి!

అప్పటికి పది పదిహేను రోజుల్నించీ ఎండ పీల్చేస్తున్నది, మళ్ళీ వచ్చే సంవత్సరందాకా రానుగా అన్నట్టు. ఆరోజు మధ్యాన్నానికల్లా ఎక్కణ్ణించి వచ్చినయ్యో దేవుళ్ళల్లే నల్లని మేఘాలు జయధ్వానాలు చేసుకుంటూ. ఆకాశమంతా ఆవరించినై. రంగనాథరావు వాటినే మనస్సులో ఉంచుకుని తల్లి ఒళ్ళో పిల్లవాడల్లే నిద్దరపోయినాడు.

అతనికి నిద్రాభంగం అయేటప్పటికి ఉరుములేకాక మరి రెండు శబ్దాలు

కూడా వినపడుతున్నై. వంటింట్లో అత్తగారేవో చేస్తున్నది అల్లుడి ఫలహారార్థం. మధ్య నడవలో శకుంతల ఏదో పాడుతున్నది.

రంగనాథరావు మెల్లిగా లేచి తను పడుకున్న గది తలుపు సందుల్లోనించి చూశాడు. శకుంతల చాపమీద సగం కూర్చుని సగం పడుకుని ఏదో రాసు కుంటున్నది.

అతనట్లా చూస్తుండగానే వంటింట్లో నించి ఆమె తల్లి "ఏమిటే, అమ్మాయి! ఆ రాగాలూ! నీ మొగుడక్కడే పడుకుంటేనూ!" అంది.

శకుంతల తలయినా ఎత్తకుండానే "బావ పడుకుని నిద్దరపోతున్నాడు లేవే! ఒకటే గోలా!" అంది.

రంగనాథరావు మనసు పొంగిపోయింది. ఇదీ తన శకుంతల! ఏదో పొరపాటు జరిగింది! అతను మెల్లగా తలుపు తెరిచాడు. సగం పడుకున్న శకుంతల నిటారుగా లేచి నిల్చుని పుస్తకం అక్కడే వదిలిపెట్టి పారిపొయ్యే ప్రయత్నంలో ఉంది.

"మాటే శకుంతలా!" అన్నాడు బావ.

ఒకసారి వంటింటివైపు చూసి శకుంతల వచ్చింది.

"ఏమిటి నీకీ దుర్బుద్ధి? నన్ను చూసి ఎందుకట్లా పారిపోతున్నావు? ఇందుకా నిన్ను ఏరికోరి చేసుకుంది?"

"నన్నా రోజున– జయలక్ష్మి పెళ్ళిలో– ఎంత ఎగతాళి పట్టించి ఏడిపించారో తెలుసా? ఇప్పుడూ మా అమ్మ చూడరాదూ?"

"అన్నట్టు అత్తయ్య ఏమిటో చేస్తున్నదే?"

"బజ్జీలు."

"అయితే, నా క్కావాలని కాసిని పట్టుకొస్తావా?"

"ఆ."

"ఉండు! ఏమని అడుగుతా మీ అమ్మను?"

"బావకు ఆకలవుతున్నదిట! 'కాసిని బజ్జీలు పెట్టవమ్మా' అని అడుగు తాను!" అంటూ శకుంతల పరిగెత్తింది.

ఒక చల్లని గాలిపొర వీచింది. భోరున తొలకరి వర్షం ప్రారంభమైంది.

కాలం ఒక తీరుగా ఉండదు. ప్రతి కథా ఎప్పుడో ఒకప్పుడు కంచికి వెళ్ళి తీరాలిసిందే! జీవితం మాస పత్రికల నలంకరించే స్థానంనించి దిగి రావాలిసిందే!........

ఇప్పుడు శకుంతల మొగుడిమీద ఎంతో కోపం వస్తే "ఏమిటి బావా!" అంటుంది. తప్పలేకపోతే అందరు పెళ్ళాలల్లే "ఏమండీ" అనే పిలుస్తుంది!

(ప్రథమ ముద్రణ : మే 1935, వినోదిని)